
Галацька В. Л.

Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені В. Лазаряна,
кафедра Філологія та переклад (м. Дніпро, Україна)

СУЧАСНА ТЕАТРАЛЬНА ПУБЛІЦИСТИКА УКРАЇНИ: ФОТОГРАФІЧНИЙ ДИСКУРС

Фотозображальне бачення буття ґрунтовно позиціонується у жанрі фотопортрета, який ілюструє театральне біографічне інтерв'ю. Жанр театральної рецензії презентований репортажним фото, яке передає дієву сутність сценічного мистецтва.

Ключові слова: театр; фотопортрет; інтерв'ю; рецензія; сценічна дія

Halatska V. L.

Dnipropetrovsk National University of Railway Transport named after V. Lazaryan, Department
of Philology and Translation (Dnipro, Ukraine)

CONTEMPORARY THEATRICAL PUBLICISTICS IN UKRAINE: THE PHOTOGRAPHIC DISCOURSE

It is grounded that the photographic representation of life and living takes place as a specific genre of fine arts, which illustrates theatrical biographic interviews. The genre of theatrical review is presented by reporting photos, which conveys the essence of the performance artistic acts.

Keywords: theatre; photographic portrait; interview; review; scenic action

Сучасне театральне мистецтво України продуктивно й адекватно жанрово презентується в медіареальності. Його поліаспектна сутність вдало інтерпретується на сторінках спеціалізованих друкованих видань «Кіно-театр», «Український театр», «Просценіум», у численних інтернет-ресурсах, в радіо-та телеефірах. Найбільш поширеними жанровими характеристиками сучасного театального процесу виступають театральні рецензії, інтерв'ю, огляди, які фахово здійснюють провідні театрознавці та журналісти (О. Саква, О. Вергеліс, М. Гарбузюк, А. Підлужна, А. Липківська та ін.) Варто зауважити, що в Україні виділяються київська (часописи «Кіно-театр», «Український театр», «Театрально-концертний Київ»), львівська (часописи «Просценіум», «Театральна бесіда») та харківська школи театрознавства (часопис «Артеріум»). Вони мають постійну автуру, презентабельний зовнішній вигляд, якісну верстку.

Власне «обличчя» подібних часописів формує фотографічний контент, який сьогодні є різножанровим і художньо якісним. Найбільш презентабельним, досить складним з точки зору психології творчості виступає фотопортрет відомої театральної особистості, який часто презентується на обкладинці відомих часописів «Кіно-театр»,

«Український театр». На думку геніального художника Вінсента ван Гога, фотопортрет разом з живописними знахідками здатен здійснити революцію в мистецтві. Такими художньо якісними виступають «візитні картки» часопису «Кіно-театр»: фотопортрети народних артистів України Б. Ступки, А. Хостікоєва, Н. Сумської, П. Лазової, Р. Держипільського, заслужених артистів України І. Вітовської, В. Жданова, Т. Цимбалюка та ін. Фотохудожник Олеся Моргунець-Ісаєнко створює реальну життєву атмосферу, в якій існують акторські персоналії. Причому фотохудожник часто «вихоплює» митців у психологічному стані ролі, в костюмах історичних персонажів (П. Лазова, Т. Цимбалюк). Подане крупним планом обличчя актора засвідчує надзвичайну людську та акторську принадність митців (В. Жданов, Л. Самаєва, А. Самінін), точний ракурс психологічної характеристики митця, глибину та різноманітність акторського обдарування.

Фотопортрети відомих діячів театральної культури України органічно супроводжують жанр біографічного інтерв'ю, в якому хронологічно вправно розташовані етапні для життя творчої особистості світлини: уривки зі сценічних та кіноробіт. Вони майстерно ілюструють вербальний текст інтерв'ю, додаючи якісний художній візуальний контент.

Жанр театральної рецензії, позиціонований на сторінках спеціалізованих друкованих видань України, супроводжується репортажними фото. Вони засвідчують емоційний темпоритм аналізованого сценічного дійства, вловлюючи дієву сутність театрального мистецтва як запропонованих обставин (за К. Станіславським). Фотомитці часто використовують «загальний план» дійства, вдаючись до різних ракурсів, з яких би сценічна дія «прочиталась» переконливо. Так, цікавим є позиціонування кадрів фотохудожника у виставі «Гештальт-терапія» з головною виконавицею О. Журахівською. Цікаво, що чорно-білий формат фотоілюстрацій додає виданню композиційної стрункості, етикетності подачі. У цьому аспекті цікавими композиційно є репортажні світлини вистав київських театрів (часопис «Театрально-концертний Київ»), подані у кольоровому та чорно-білому вирішенні.

Подібний чорно-білий фотодискурс театральної сучасності та минущини представлений у всеукраїнському часописі «Просценіум», який видається факультетом культури та мистецтв Львівського національного університету імені І. Франка. Велику частину фотоматеріалів складають світлини з театральних архівів (фото фундаторів театру «Львівська бесіда», національного театру корифеїв). Досить майстерним художнім прийомом є вмонтовування фото в текст рецензій чи театрознавчо-історичних розвідок. Такий прийом характеризував відомий теоретик, автор праці «История фотопортрета» Л.

Волков, який указував на універсальність цього жанру та перспективу її застосування в театральній комунікації.

Таким чином, фотоконтент сучасної театральної публіцистики України являє собою самодостатнє мистецько-комунікаційне явище, яке потребує творчих та технічних новацій. Для сучасного журналістикознавства цей аспект дослідження художньої комунікації нам видається науково продуктивним.